

Sedemdeset let življenja in dela profesorja geologije dr. Jožeta Čarja

Jože Čar se je rodil 23. aprila 1942 v Idriji. Po diplomi iz geologije leta 1968 se je zaposlil v rudniku živega srebra v Idriji. Kot rudniški geolog, na koncu tudi vodja rudniške geološke službe, je bil v zelo kompleksnih geoloških razmerah rudišča vrsto let odgovoren za reševanje operativnih problemov, ki so pogosto zahtevali sprotni odziv, predvsem pa izjemno geološko znanje, prostorsko predstavo in veliko natančnost, sistematičnost in profesionalnost pri geološkem delu. Ob Ivanu Mlakarju in Ladislavu Placerju je postal eden od nosilcev te neformalne idrijske geološke šole, ki ji

slovenska geološka znanost zelo veliko dolguje. Njegova osnovna specializacija je bila sedimentologija; za to področje se je usposabljal tudi v Nemčiji. Leta 1985 je zagovarjal doktorsko disertacijo Razvoj srednjetriasnih sedimentov v idrijskem tektonskem jarku. Vmes je bil nekaj časa, sledeč svojemu drugemu velikemu zanimanju, geologiji krasa, zaposlen kot raziskovalec na Inštitutu za raziskovanje krasa v Postojni.

Leta 1989 je z nazivom izrednega profesorja na študiju geologije na takratni Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo začel predavati predmeta Sedimentna petrologija in Fazična analiza, kasneje še predmet Tektonika. Njegova predavanja so bila vedno skrbno pripravljena in podajana, saj je imel pravo žilico in veliko veselje do pedagoškega dela, saj je pred zaposlitvijo na fakulteti ob opravljanju geološkega poklica celo 8 let poučeval geologijo na gimnaziji v Idriji. Zelo skrbno je pripravljala terenske vaje pri svojih predmetih, ki jih je najraje organiziral v območju Idrije in njene okolice, ki ga pač iz svoje prakse najboljše pozna, in kjer smo študenti tudi imeli kaj videti in spoznati. Njegove terenske vaje niso bile izleti, ampak trdo delo, pri katerem smo študenti pridobivali dragoceno praktično znanje in izkušnje. Gorje študentu, ki je na terenskih vajah »zabušaval« ali ki je oddal malomarno izdelano poročilo! Profesor je vložil veliko časa in truda, da je študentska poročila pregledal in popravil, tudi slovnično, in nas s tem navajal k doslednemu in profesionalnemu strokovnemu delu.

Kot mentor je kar najpogosteje poudarjal pomen natančnega terenskega dela, zlasti geološkega kartiranja, in je študente upravičeno opozarjal, da je to neobhodna

podlaga kakršnega koli tehtnega raziskovalnega dela v geologiji. S svojimi študenti, pa tudi s študenti, ki so pri njem le opravljali kak podiplomski izpit, ali pa so ga preprosto prosili za pomoč, je na terenu preživel neštete ure in nanje prenašal svoje izjemno znanje in izkušnje iz kartiranja. Vedno je zelo zavzeto in brez zadržka podpiral svoje študente pri razvijanju novih idej in dopolnjevanju znanja v tujini. Na oddelku za geologijo, pa tudi v širši strokovni javnosti je imel veliko avtoriteto. Vedno je bil zelo takten in diplomatski, vendar pa je nepopustljivo zagovarjal strokovna in etična načela, ki se jih je trudil vzpostaviti v pedagoškem in raziskovalnem delovanju na fakulteti in v geološki stroki.

Po našem mnenju se je vse prehitro upokojil konec leta 1998, ker so mu to omogočala leta zaposlitve v rudniku. A tudi pri tem je sledil svoji trezni življenjski modrosti, saj se je želel ukvarjati še s čim drugim kot z vse bolj stresnim profesorskim delom na fakulteti. Profesor spada v krog uglednih idrijskih intelektualcev in se je vse življenje udeleževal tudi na kuturnem področju, med drugim je denimo urejal Idrijske razglede in revijo Kaplje. Veliko deluje na področju popularizacije geologije v širši javnosti, precejšen je tudi njegov prispevek pri raziskavah zgodovine geoloških in naravoslovnih raziskav, zlasti seveda v območju njegove Idrije. Vseeno se tudi po upokojitvi občasno ukvarja z raziskovalnimi nalogami in ekspertizami in, kot prostodušno prizna, »kartira, ker ga veseli in da ostane v formi«. Še dolgo časa po upokojitvi se je zavzeto angažiral pri izvedbi terenskih vaj za študente na »njegovih« terenih.

Njegov znanstveni prispevek je največji na področju triasne sedimentologije in tektonike, posebej iz območja srednjetriasnega Idrijskega tektonskega jarka. Na tem področju je prispeval nekaj ključnih del. Bil je pionir, v svetovnem merilu, pri preučevanju vpliva geoloških struktur na oblikovanje kraških jam in vrtač. Njegovo zadnje veliko delo je geološka karta idrijsko-cerkljanskega ozemlja v merilu 1 : 25 000, ki je po eni strani spomenik idrijski geološki šoli, po drugi strani pa zakladnica geoloških podatkov, ki bo še dolgo časa navdihovala nadaljnje raziskave tega zanimivega in geološko pomembnega dela Dinaridov.

Še na mnoga leta, Jože!

Marko Vrabec